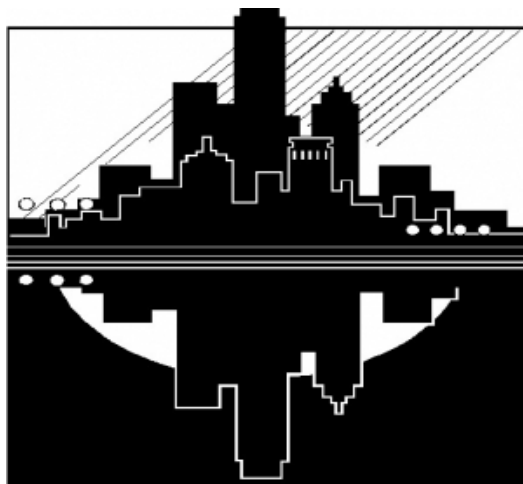

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДНІПРОВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРАРНО-ЕКОНОМІЧНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ
ВСЕУКРАЇНСЬКА ЕКОЛОГІЧНА ЛІГА**

РОСЛИНИ ТА УРБАНІЗАЦІЯ

Матеріали

**XII Міжнародної науково-практичної конференції
(м. Дніпро, 1 лютого 2023 р.)**

**Дніпро
2023**

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДНІПРОВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРАРНО-ЕКОНОМІЧНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ
ВСЕУКРАЇНСЬКА ЕКОЛОГІЧНА ЛІГА**

РОСЛИНИ ТА УРБАНІЗАЦІЯ

Матеріали

**XII Міжнародної науково-практичної конференції
(м. Дніпро, 1 лютого 2023 р.)**

**Дніпро
2023**

В місті Чернігові для масового вуличного озеленення використано вид *C. bignonioides* декоративна форма «Nana» висотою до 2,5 м і кроною до 5 м, яка початково використовувалася для контейнерного озеленення. Ця штамбова рослина має кулясту, дуже щільну крону, чудово витримує запиленість і загазованість, тому ідеально підходить для озеленення різноманітних ділянок. Росте досить повільно, поєднується з хвойними і іншими деревами і кущами, зокрема дубом, магноліями. Не квітує. Може бути використана і для солітерних посадок.

Оскільки катальпи формують гарну крону, то створено алейні посадки на проспекті Миру (63 катальпи), а також в сквері Театральному біля Молодіжного театру (15 катальп). Висадження провели з більшою щільністю, щоб створити зелений коридор. Поодинокі екземпляри *C. bignonioides* трапляються на вул. Левка Лук'яненка, Ремісничка і Борисоглібська, Коцюбинського, Павла Полуботка, в урочищі «Ялівщина».

У Чернігові декілька років тому започаткована і продовжує реалізовуватися програма комплексного озеленення вулиць і паркових зон з акцентом на урізноманітнення рослин і впровадження нових, інтродукованих, стійких видів, які добре себе проявили в зеленому будівництві. Саме тому катальпи набувають щораз більшої популярності і рекомендовані для створення природного пейзажного середовища в межах територій з урбаністичними рисами.

УДК 913(282.247.32)+630

КОНЦЕПТУАЛЬНІ ОСОБЛИВОСТІ СТВОРЕННЯ АРХЕОЛОГІЧНОГО ПАРКУ «ПІД ВІДКРИТИМ НЕБОМ» «ДНІПРОВСЬКІ ПОРОГИ»

К. Р. Кнітель, магістрант II курсу спеціальності 206 Садово-паркове
господарство, ДДАЕУ

М. С. Якуба, доцент кафедри садово-паркового мистецтва та ландшафтного
дизайну, ДДАЕУ

Сучасне архітектурно-художнє оформлення природного навколишнього середовища є вкрай актуальним та перебуває в полі особливої уваги фахівців усього світу. Особливо гостро це питання постає у контексті історико-хронологічного аспекту. Для України, що має значну кількість історико-

архітектурних об'єктів, у часи самовідданої боротьби за незалежність та державний суверенітет, збереження та всебічне висвітлення історичної спадщини на тлі аутентичного природного середовища є першочерговим і надважливим завданням. Існування історико-архітектурних пам'яток в межах унікальних особливостей українського природного довкілля, являє собою глибоке та детальне звернення до історичної спадщини, народних звичаїв і традицій, відродження яких на сучасному етапі розвитку країни набуває нового актуального, позитивного культурно-мистецького та екологічного імпульсу.

Процес популяризації історичних пам'яток, розташованих безпосередньо в межах природних екосистем, викликає інтерес у населення і дає можливість громадянам країни та її гостям ознайомлюватись з історичними та природними витоками українського народу, його традицій та звичаїв, дозволяє вивчати і формувати нові перспективні культурно-мистецькі оази в межах аутентичних природних місцевостей, має важливе побутово-господарське, культурно-виховне та патріотичне значення.

Наразі в багатьох країнах світу створені сотні археологічних музеїв просто неба – так званих археоскансенів, археопарків, експериментально-археологічних поселень тощо. Тут, за результатами розкопок, відновлені не тільки давні споруди, а й виробничі процеси, господарство, побут, відтворено природне середовище тих часів. Хронологічно ці музеї охоплюють всі епохи від кам'яної доби до XIX ст. Спектр їх діяльності надзвичайно широкий: тут проводять фестивалі та важливі наукові форуми, лекції для студентів, екскурсії та уроки для дітей, роками селекціонують примітивні породи худоби й сорти сільськогосподарських культур, вирощують важливі, з практичної точки зору тих часів, городні, зернові та деревно-чагарникові рослини. Відвідувачі таких культурних осередків мають змогу зануритися у відповідну епоху під час проживання у «давніх будинках» та перебування у максимально відтворених природних та побутових умовах тих часів.

Світова практика різних країн показує, що саме археопарки володіють значним потенціалом для розвитку індустрії туризму. Часто вони стають містоутворюючими об'єктами, сприяють створенню нових робочих локацій та, в цілому, позитивно впливають на розвиток регіональної економіки, оскільки приводять до створення потужної туристичної інфраструктури з подальшим формуванням низки джерел прибутків.

В Україні сфера археологічного туризму нажаль вивчена та розвинена недостатньо і, як наслідок, рівень використання природоохоронного, освітнього, рекреаційного та фінансового потенціалів вкрай малий, не зважаючи на те, що вони здатні слугувати потужним фінансовим джерелом облаштування та підтримки археологічних пам'яток країни на високому рівні організації, розвитку та охорони. Тема археологічних музеїв «просто неба» в Україні жваво обговорюється досить тривалий час, породжуючи появу значної кількості наукових статей та амбітних проектів. Однак, безпосереднє практичне втілення проектів створення археопарків або археологічних музеїв «під відкритим небом» стикається з низкою перепон різного характеру.

Дніпрові пороги – один із унікальних природно-територіальних комплексів України, велична пам'ятка світового масштабу. За свідченнями істориків «на початку XX століття Пороги швидко перетворилися на туристичну Мекку, допоки не були затопленими» (<http://porohy.org/shho-take-dniprovi-porogy/>). Кількість туристів, включаючи іноземних, у 5 разів перевищувала кількість відвідувачів Ніагарського водоспаду у США. Наразі, «рівень розвитку туристичної індустрії не відповідає наявному потенціалу» (Постанова Кабінету Міністрів України №733 від 12.09.2018р.).

Територія Дніпрових порогів (Солонянський р-н, Дніпропетровська обл.) має багатоплановий потенціал використання, вона є багатою на історичні і культурні артефакти, що охоплюють періоди історії у десятки тисяч років, а також на природні, екологічні й геологічні скарби. Вік скельних порід порогів, сягає 3,5 млрд. років. Геологи стверджують, що породи такого типу з виходом у магму Землі зустрічаються лише у трьох місцях на планеті.

Цілями та очікуваними результатами проекту є: створення туристично-привабливого іміджу Подніпров'я і Запоріжжя на зовнішньому та внутрішньому туристичних ринках з широкими подальшими можливостями розвитку; облаштування екопоселень та медичний туризм. Важливою передумовою успіху реалізації проекту Дніпрові пороги є той факт, що крізь територію Дніпрових порогів (орієнтовно по лінії Микільське-на-Дніпрі – Василівка-на-Дніпрі) заплановане будівництво євразійської магістралі «Лісабон-Шанхай» (Закон України “Про Генеральну схему планування території України” від 07 лютого 2002 р. (редакція від 18.11.2012 р.) Вздовж цього транспортного коридору буде сформовано смугу розселення та активності, що сприятиме підвищенню відвідуваності туристичних об'єктів

проекту. Основними цільовими групами проекту є: мешканці громад-учасниць у кількості орієнтовно 35 тис.чол.; активні мешканці міст Дніпра та Запоріжжя у кількості близько 500 тис.чол.; активні мешканці інших регіонів України та світу у кількості не менше 250 тис.чол.

Список використаних джерел

1. <http://porohy.org/shho-take-dniprovi-porogy/>
2. Постанова Кабінету Міністрів України від 12.09.2018 р. № 733
3. «Закон України “Про Генеральну схему планування території України” від 07 лютого 2002 р. (редакція від 18.11.2012р.)

УДК 581.5(477.63)

БІОЛОГО-ЕКОЛОГІЧНА ХАРАКТЕРИСТИКА ЗЕЛЕНИХ НАСАДЖЕНЬ Ж/М СОКІЛ м. ДНІПРА

О. І. Лісовець, к.б.н., доцент, **В. А. Головій**, студент

Дніпровський національний університет імені Олеся Гончара
пр. Гагаріна, 72, м. Дніпро, 49010, Україна

Роль зелених насаджень у великих промислових містах полягає в створенні особливого мікрокліматичного режиму, очищенні та зволоженні повітря, зменшенні шумового забруднення, а також запобіганні зсувам ґрунтового покриву. Вони мають особливе значення у формуванні міських ландшафтів і виконують важливі екосистемні функції, є осередком видового різноманіття рослин та тварин. Вивчення рослинного покриву, як визначального елемента біогеоценозів або існуючих екосистем, потребує детального аналізу особливостей об'єднання видів рослин у фітоценози та аналізу стійкості рослинних угруповань в умовах урбоекосистем.

Житловий масив Сокіл розташований у Соборному районі м. Дніпра і знаходиться на південно-східній правобережній околиці міста. Він розмістився на височини, між житловими масивами Тополя та Перемога, а також обмежений двома балками – Тунельною та Євпаторійською. Забудова цього дніпровського мікрорайону почалася з 1980-х рр. В його розташуванні можна виділити багато плюсів: тишу, екологічність, транспортну доступність, розвинену інфраструктуру. Проте, серед мінусів – зсуви в Тунельній балці, які

оздоровчої зони, зони відпочинку дітей, зони активного відпочинку, господарської зони, майданчик для вигулу та дресирування собак.

Проект створення парку передбачає: запроектувати міцне покриття доріжок і майданчиків; підібрали асортимент рослин та для газонного покриття; встановити достатню кількість садових меблів та малих архітектурних форм, таких, як бесідки, садові лави та гойдалки, кафе з літньою терасою; розташували спортивний та розважальні комплекси – це скейт-парк, мотузковий парк; створили «сухий» або пішохідний фонтан та влаштували сучасне інженерне обладнання.

Асортимент рослинності парку включатиме такі рослини: *Miscanthus sacchariflonis*, *Miscanthus giganteus*, *Miscanthus sinensis anderss*, *Tamarix parviflora*, *Hibiscus syriacus*, *Festuca glauca*, *Carex morrowii ice dance*, *Phalaris arundinacea*, *Chasmanthium latifolium*, *Muhlenbergia capillaris*, *Symphoricarpos orbiculatus*, *Chaenomeles speciosa*, *Forsythia europaea*, *Weigela hybrida*, *Mahonia aquifolium* тощо.

Отже, покращена загальна планувальна структура парку, оновлена об'ємно-просторова композиція парку «Сокіл» забезпечить належні умови відпочинку населення, розкриє екологічний, декоративний та планувальний потенціал даної території.

УДК: 712:630

ДОСВІД СТВОРЕННЯ ТА ЕКСПЛУАТАЦІЇ ЗЕЛЕНИХ НАСАДЖЕНЬ В УМОВАХ м. ГАМБУРГ

С. В. Роговський, канд. с.-г. наук

Білоцерківський національний аграрний університет

Вивчення досвіду створення та експлуатації зелених насаджень в містах Європи є актуальним завданням. По-перше, запозичення досвіду європейських міст буде корисним для ведення господарства в наших містах, по-друге, запровадження європейських стандартів в озелененні уже сьогодні на часі у зв'язку із перспективами вступу України до Євросоюзу. Ці питання ми піднімали в попередніх публікаціях [1].

Метою даної публікації є узагальнення передового досвіду зеленого будівництва в Німеччині на прикладі м. Гамбург. Дослідження проводилися в